

Manfred Kyber:

A HALÁL ÉS A KISLEÁNY

Fordította: Palásti László

Élt egyszer egy kisleány, aki mindig nagyon magányos volt. „Különös gyermek”, mondták a nagyok – „buta és nem szereti a lármát”, mondták a kicsik és ezért senki sem játszott vele. Biztos azt gondoljátok, hogy emiatt nagyon unalmas és szomorú élete volt ennek a kisleánynak. Hát, egy kicsit szomorú volt ugyan, de unalmas nem, mert a kisleány sohasem unatkozott. Mindig sok gondolat jött hozzá látogatóba, ő látta is ezeket a gondolatokat és beszélt velük, mintha élőlényként előtte állnának. Szavak nélküli beszélgetés volt ez, amit mindenki ismer, akihez gondolatok járnak látogatóba.

Azok a gondolatok, akik a kisleányt meglátogatták, nagyon különbözőek voltak, és egész különféleképp voltak öltözve is, már ha egy gondolatról lehet egyáltalán ilyesmit mondani. Voltak közöttük szürke ruhás szomorúak, örömteliek rózsaszínben, arany csillagokkal, pirosak és vidámak, akik pofákat vágtak és kékek, akik mesés országokról tudósítottak és kiknek szemei mindig a messzeséget fürkészték. Nagy csend kell legyen valaki körül, ha ennyi sok gondolat látogatja, ezért a kisleány legszívesebben teljesen egyedül kiment a falu temetőjébe és leült a sírok közötti magas fák alá. A kisleány név szerint ismerte mind a sírokat és valóban érdekes volt megfigyelni, melyik sírnál melyik gondolat jött látogatóba, és melyik sírnál maradtak el a gondolatok. Mintha nem igazán tetszene nekik ott valami... Tanulságos és szórakoztató volt azt is megfigyelni, melyik sírnál mit mondtak a látogatóba érkező gondolatok. Mondandójuk nem minden esetben volt hízelgő a sírban nyugvóra nézve, de a kisleány ebből tájékozódott, hogy melyik sírnál lehet a legjobban üldögélni és a gondolatokkal társalogni.

Nos, amikor egyszer a kisleány megint a temetőben üldögélt és színes gondolatai látogatását fogadta, egy fekete lepelbe öltözött alak lépdelt át a sírok fölött és jött oda hozzá.

„Te is gondolat vagy?” kérdezte a kisleány, „sokkal nagyobb vagy bármelyik gondolatnál, aki meg szokott látogatni és olyan szép is vagy, mint az én gondolataim közül egyik sem.”

A fekete lepelbe burkolt szépséges alak letelepedett a kisleány mellé.

„Túl sokat kérdezel egyszerre. Én valóban gondolat vagyok, de talán egy picivel több annál. Egyáltalán nem könnyű megmagyaráznom, pedig szívesen megtenném.”

„Ne fáradj miattam”, mondta a kisleány, „nem feltétlenül szükséges, hogy értsenek, az is nagyon szép, hogy nézhetlek. De nagyon szeretném tudni, hogy hívnak. Az én gondolataim mindig elárulják, mi a nevük és az nagyon szórakoztató.”

„Én a Halál vagyok”, mondta a szépséges alak és nagyon barátságosan nézett a kisleányra. Egyszerűen meg kellett bízni a Halálban, ha az ember a szemébe nézett, mert szép és jóságos szemei voltak – ilyen szemeket a kisleány még soha nem látott. Nem is ijedt meg. Csak nagyon meglepődött és elcsodálkozott, és csaknem örült, hogy ilyen nyugodtan üldögélhet a Halál mellett.

„Tudod”, szólalt meg, „vicces, hogy az emberek mindig félnek, mikor rólad beszélnek, pedig te annyira kedves vagy. Szívesen játszanék veled. Senki sem akar velem játszani.”

...és a halál leült játszani a kisleánnyal – mint amikor két gyermek egymással játszik – a temetőben a sírok között...

„Építsünk Eget és Földet”, mondta a kisleány, „remélhetőleg értesz hozzá. Csináljuk az Eget világos kavicsokból, a Földet meg sötétekből. Te csak keress szorgalmasan kavicsokat.”

A Halál keresgélte a kis köveket és nagyon igyekezett, hogy a kisleány megelégedésére tegyen.

„Már elég kövünk van”, szolt a kisleány, „úgy látom, nagyon szépen tudsz játszani. Akarod az eget építeni, én meg a Földet, vagy fordítsuk meg? Nekem mindegy. Azt választhatod, aminek jobban örülsz. Megengedem.”

„Nagyon köszönöm neked”, mondta a Halál, „de tudod, én nem vagyok már gyerek és nem igazán értek ehhez úgy, ahogyan kéne. Te még gyerek vagy; építsd fel Egedet és Földedet magad. De mindkettőnél segítek neked.”

„Kedves tőled”, válaszolta a kisleány, és építeni kezdte az Eget, meg a Földet a színes kavicsokból. A halál nézte, hogy dolgozik és segített neki.

„Most figyelj”, szólta a kisleány, „itt az Ég és ebben lakik a Jóisten, ez meg a Föld, ahol én lakom. Mármost neked is kell egy lakás. De hát én nem is tudom, hogy te hol laksz?”

„Én Ég és Föld között lakom”, mondta a Halál, „mert hisz’ az emberek lelkét kell a Földről az Égbe vezetnem.”

„Tényleg”, bólintott rá a kisleány, „akkor világos és sötét kövekből csinálunk neked lakást. Szép lakás lesz, majd meglátod.”

A Halál örvendezett, és nézte, amíg a kisleány a lakását építette.

„Figyelj csak”, szólta a kisleány, „épp most mondtad, hogy az emberek lelkét vezeted a Földről a Mennybe. Mesélj erről nekem egy kicsit – hogyan csinálod és egyáltalán, miért kell meghalnunk? Nem futhatunk át egyszerűen a Mennyországba?”

Alighogy a kisleány ezt a kérdést feltette, megszólalt az esti harangszó.

„Hallod a harangokat?”, kérdezte a Halál, „tudod, az emberek lelkével úgy van ez valahogy, mint a harangokkal. Minden ember lelke egy harang, és hallod őket szólni - ha igazán odafigyelsz - szomorúságukban és vidámságukban. Némelyiküknél ez a hang már csak egész halk, s ez nagyon rossz. Ha én egy embert meglátogatok, akkor annak a lelkében estére harangoznak – én aztán felakasztom a harangot az Égben és ott szól tovább.”

„És mind össze-vissza zeng-bong? kérdezte a kisleány, „az biztos nem valami szép, hiszen mindegyiknek más a hangzása. Gondolom, nem lehet kellemes a Jóistennek állandóan hallgatni.”

„Hát, ez igaz”, ismerte el a Halál, „de tudod, a harangok addig járnak vissza a Földre, és annyiszor lesznek újraöntve, míg valamennyi megtalálja a saját, igazi hangzását és összességükben is harmonizálnak. De míg ez be nem következik, nekem kísérem kell az emberek lelkét a Föld és Ég között.”

„Nagyon sajnállak”, mondta a kisleány, nagyon fárasztó munka lehet. De figyelj; majd csak jobb lesz és akkor már nem is lesz dolgod, és akkor majd újra olyan szépen fogunk játszani egymással, mint most.”

A Halál bólintott és szemei a messze-messze távolba révültek.

„Elkészült a lakásod”, mondta a kisleány, „csinos lett, ugye?”

„Nagyon csinos”, mondta a Halál, „köszönöm neked. De későre jár és haza kell menned. Jó volt veled játszani.” Ezzel a Halál kezét nyújtott a kisleánynak.

„Hát akkor jó estét”, búcsúzott a kisleány, és pukedlizett, „nem akarsz egyszer meglátogatni? Olyan sokat vagyok egyedül.”

„De igen”, válaszolt a Halál, „hamarosan meglátogatlak, mert annyira egyedül vagy.”

Nemsokára a kisleány nagyon beteg lett és mindenki biztos volt benne, hogy meg fog halni. Az emberek szomorúak voltak, mert mindig szomorúnak tudták, ha valaki meghal, különösen, ha ez a valaki egy gyerek, aki előtt még ott áll az egész élet... szokták mondani. De hát ez egy különös gyerek volt, akit a nagyok nem értettek és akivel a kicsik sem szerettek játszani. Végül jobb is volt így.

Amikor megszólalt az esti harangszó, a Halál belépett a kisleány szobájába.

„Kedves tőled, hogy eljöttél meglátogatni”, mondta a kisleány.

„Estére harangoznak”, szólta a Halál és leült az ágy szélére.

„Ó, igen”, emlékezett a kisleány, „erről meséltél nekem olyan szépen, mikor együtt Eget, meg Földet építettünk. Akkor biztos azért jöttél, hogy elvidd lelkem harangját. Remélem, szépen szól majd, és a Jóisten nem mérgelődik.”

„A Mennyben nagyon vágnak már egy tiszta harangra”, válaszolta a Halál, „ezért kértek meg, hogy jöjjelek el hozzád.”

„Szóval, akkor meg kell halnom?” kérdezte a kisleány.

„Nem kell ezt így nevezned”, mondta erre a Halál, „nézd csak, egészen egyszerű a dolog; az ajtóban áll két angyal és ők felvezetnek az Égbe, a Jóistenhez.”

„Én nem látom az angyalokat”, mondta a kisleány.

„Majd a karjaimba veszek, és akkor egyből meglátod őket”.

És akkor a Halál a karjaiba vette a kisleányt, aki – amint a Halál karjában volt – azonnal meglátta a két fényességes, fehér ruhás, ragyogó szárnyú angyalt, és azok a szárnyak felvezették az Égbe, a Jóistenhez. A kisleány haranglelke megszólalt és régen nem hallottak már a Mennyben ennyire tiszta esti harangszót.

Az Égben nagyon szép volt minden, és a kisleány sem volt már furcsa, különös gyerek, mert a nagy angyalok megértették, a kicsik meg játszottak vele. A Jóisten is módfelett elégedett volt és örült, hogy ennyire tiszta harangot kapott. A kisleány csak azt találta szomorúnak, hogy a Halálnak a Földön kellett maradnia. Egyszer, amikor lepillantott, látta a temetőben álldogálni, hát odabiccentett neki.

„Hallod, amit innen fentről kiabálok neked?”, kérdezte a kisleány.

„Igen”, válaszolta a Halál, „és nem is kell annyira kiabálnod, mert számomra annyira közel vannak egymáshoz Ég és Föld, mint amikor együtt a kövekből építettük.”

„Örülök neki”, mondta a kisleány, „csak az a kár, hogy már nem játszhatok veled. Most már senki sem játszik veled. Ne legyél nagyon szomorú emiatt, hallod?”

„Nagyon jó volt, hogy játszottál velem”, válaszolta a Halál, „és ha majd valamikor elszomorodom, akkor meghallom fentről a lelked csilingelését, és újra örülök, mert egyszer egy gyermek játszott velem.”

„Igen, tedd ezt”, szólt a kisleány, és szeretnék neked még valami gyönyörűt mondani, amit a nagy angyalok meséltek. A nagy angyalok azt mondták, hogy egyszer majd eljön az az idő, mikor összhangban zeng az összes lélek harangja, és minden ember gyermekjátékokat játszhat majd a Halállal.